

Wydział Dyrygentury, Kompozycji i Teorii Muzyki

SYLABUS PRZEDMIOTU DO PLANU STUDIÓW
OBOWIĄZUJĄCEGO OD ROKU AKADEMICKIEGO 2026/2027

NAZWA PRZEDMIOTU	Fortepian
KIERUNEK <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>dyrygentura</u> • <u>kompozycja i teoria muzyki</u> • muzyka i media
SPECJALNOŚĆ <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>dyrygentura symfoniczno-operowa</u> (obowiązkowo) • <u>kompozycja</u> (obowiązkowo) • kompozycja muzyki do filmu, gier i mediów • <u>teoria muzyki</u> (obowiązkowo) • muzyka w komunikacji medialnej
POZIOM STUDIÓW <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>licencjackie</u> • magisterskie
OSOBY PROWADZĄCE PRZEDMIOT:	
dr hab. Małgorzata Walentynowicz dr Michał Krężlewski	
ZAŁOŻENIA, CELE ORAZ CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTU:	
Wypracowanie u studentów rzetelnych podstaw właściwego i samodzielnego zrozumienia sposobów pracy nad utworem, prowadzących do opanowania problemów muzycznych i technicznych. Opanowanie gry na instrumencie w stopniu pozwalającym na swobodne wykorzystanie jego możliwości i przydatności w przyszłej pracy. Rozwijanie warsztatu pianistycznego, pamięci odtwórczej i wyobraźni muzycznej. Rozwijanie wrażliwości na środki wyrazu muzycznego. Kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy nad opracowaniem interpretacyjnym poszczególnych utworów z literatury fortepianowej, z ukazaniem ich stylu i formy. W miarę możliwości częsty kontakt z literaturą przedmiotu głównego, w przypadku studentów dyrygentury, z wyciągami fortepianowymi (oper, symfonii).	
WYMAGANIA WSTĘPNE I DODATKOWE:	
W związku z różnym poziomem biegłości pianistycznej, wynikającej z wcześniejszego kształcenia, należy rozpatrywać każdy przypadek indywidualnie, kładąc nacisk na rozwój umiejętności niezależnie od stopnia ich zaawansowania. Od studenta wymagana jest również postawa aktywna, dzięki której pedagog może zwrócić się w stronę indywidualnych zainteresowań studenta.	
ZALECANE FAKULTATYWNE KOMPONENTY PRZEDMIOTU:	
Duża ilość czytania a'vista, improwizacja, umiejętność wnikliwego i prawidłowego odczytania zapisu nutowego w dziełach pochodzących z różnych epok, akompaniament wokalny i instrumentalny realizowany z udziałem solisty w lekcji, w miarę możliwości wykonawczych studenta. Granie z wyciągów fortepianowych, na cztery ręce i na dwa fortepiany.	
BIBLIOGRAFIA PODSTAWOWA:	
1. Bruhn Siglind, Przewodnik interpretacji pianistycznej, Kraków 1998.	

- Chmielowska Wanda, <i>Z zagadnień nauczania gry na fortepianie</i>, Kraków dr. 1963. - Foldes Andor, <i>ABC pianisty</i>, Kraków 1966. - Neuhaus Henryk, <i>Sztuka pianistyczna</i>, przekł. Artur Taube, Kraków 1970. - Niemira Maria, <i>Jak zdobyć, rozwijać i utrzymać technikę pianistyczną</i>, Bydgoszcz 2002. - Sándor György, <i>O grze na fortepianie. Gest, dźwięk, wyraz</i>, Warszawa 1994.
BIBLIOGRAFIA UZUPEŁNIAJĄCA:

EFEKTY UCZENIA SIĘ – WIEDZA:
- student posiada ogólną znajomość literatury muzycznej, ze szczególnym uwzględnieniem utworów przeznaczonych na fortepian (K_W01) - posiada znajomość elementów struktury dzieła muzycznego i modeli formalnych utworów fortepianowych (K_W03) - posiada znajomość stylów muzycznych i związanych z nimi tradycji wykonawczych, szczególnie w zakresie pianistyki (K_W12) - dysponuje podstawową wiedzą z zakresu dyscyplin pokrewnych, pozwalającą na realizację zadań zespołowych (także o charakterze interdyscyplinarnym) (K_W19)
EFEKTY UCZENIA SIĘ – UMIEJĘTNOŚCI:
- student posiada umiejętność odczytania zapisu muzyki XX i XXI wieku (K_U06) - posiada umiejętność współpracy z solistą (solistami), dyrygując różnymi formacjami zespołowymi (K_U08) - dzięki częstym występom publicznym wykazuje umiejętność radzenia sobie z różnymi stresowymi sytuacjami, które z nich wynikają (K_U21)
EFEKTY UCZENIA SIĘ – KOMPETENCJE SPOŁECZNE:
- rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie (K_K01) - umie gromadzić, analizować i w świadomy sposób interpretować potrzebne informacje (K_K02) - realizuje własne koncepcje i działania artystyczne oparte na zróżnicowanej stylistyce, wynikające z wykorzystania wyobraźni, ekspresji i intuicji (K_K03) - posiada umiejętność organizacji pracy własnej i zespołowej w ramach realizacji wspólnych zadań i projektów (K_K04)

semestr przedmiotu:	I	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	1
wymiar godzin:	15	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	- wykład <u>ćwiczenia</u> - seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	<u>E - egzamin</u> - ZO - zaliczenie z oceną - Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
- minimum cztery utwory solowe w różnych stylach i fakturach semestr 1 - barok i klasycyzm - jeden utwór kameralny (np. duet, trio fortepianowe, utwory wokalne z towarzyszeniem fortepianu, utwór na dwa fortepiany itp.) - czytanie a'vista (w tym np. dla dyrygentów: czytanie fortepianowych wyciągów utworów orkiestrowych) oraz transponowanie (w tym dla wszystkich specjalności: czytanie z partytur partii transponujących instrumentów orkiestry) - minimum co drugie zajęcia <i>Literatura fortepianowa obejmująca możliwie szeroki zakres stylów i technik pianistycznych od baroku do</i>			

współczesności. Do podstawowego kanonu stylistycznego można zaliczyć:

1. formy barokowe: J.S. Bach - inwencje dwu i trzygłosowe, preludia i fugi, suity i partity,
2. formy klasyczne: J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven - sonaty, wariacje, ronda, literaturę typowo fortepianową można zastępować/urozmaicać literaturą na skład orkiestry kameralnej, czyli „wyciągi fortepianowe”,
3. utwory romantyczne takich kompozytorów jak F. Schubert, R. Schumann, P. Czajkowski, F. Chopin, E. Grieg, F. Liszt,
4. utwory współczesne takich kompozytorów jak: B. Bartók, S. Prokofiew, D. Szostakowicz, D. Kabalewski, A. Chaczaturian, B. Martinu, T. Szeligowski, R. Statkowski, A. Tansman,
5. zbiory etiud takich kompozytorów jak: C. Czerny, H. Berens, S. Heller, M. Clementi, J.B. Cramer, A. Loschhorn.

Wymienione wyżej pozycje stanowią jedynie uogólniony zarys możliwej do zaproponowania literatury fortepianowej.

METODY DYDAKTYCZNE:

Praca nad interpretacją stylistyczną wybranego repertuaru pianistycznego z uwzględnieniem problemów technicznych.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

1. przedstawienie listy utworów, nad którymi pracowano w trakcie semestru: minimum cztery utwory solowe, minimum 6 utworów czytanych a'vista, minimum 3 utwory do transpozycji
2. prezentacja jednego z utworów solowych nad którymi pracowano w trakcie semestru - z pamięci
3. prezentacja utworu kameralnego nad którym pracowano w trakcie semestru
4. czytanie a'vista (jeden utwór, dostosowany do poziomu umiejętności danego studenta)

Ocena semestralna będzie uwzględniać:

1. pracę studenta w semestrze,
2. wykonanie przygotowanego repertuaru w ramach egzaminu,
3. postępy poczynione przez studenta w trakcie danego semestru i kolejnych lat realizacji przedmiotu.

semestr przedmiotu:	II	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	2
wymiar godzin:	15	ilość pkt. ECTS:	2
rodzaj zajęć właściwe podkreślić	• wykład • <u>ćwiczenia</u> • seminarium	sposób zaliczenia właściwe podkreślić	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny

TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:

1. minimum cztery utwory solowe w różnych stylach i fakturach semestr 1 - barok i klasycyzm
2. jeden utwór kameralny (np. duet, trio fortepianowe, utwory wokalne z towarzyszeniem fortepianu, utwór na dwa fortepiany itp.)
3. czytanie a'vista (w tym np. dla dyrygentów: czytanie fortepianowych wyciągów utworów orkiestrowych) oraz transponowanie (w tym dla wszystkich specjalności: czytanie z partytur partii transponujących instrumentów orkiestry) - minimum co drugie zajęcia

Literatura fortepianowa obejmująca możliwie szeroki zakres stylów i technik pianistycznych od baroku do współczesności. Do podstawowego kanonu stylistycznego można zaliczyć:

1. formy barokowe: J.S. Bach - inwencje dwu i trzygłosowe, preludia i fugi, suity i partity,
2. formy klasyczne: J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven - sonaty, wariacje, ronda, literaturę typowo fortepianową można zastępować/urozmaicać literaturą na skład orkiestry kameralnej, czyli

„wyciągi fortepianowe”, - utwory romantyczne takich kompozytorów jak F. Schubert, R. Schumann, P. Czajkowski, F. Chopin, E. Grieg, F. Liszt, - utwory współczesne takich kompozytorów jak: B. Bartok, S. Prokofiew, D. Szostakowicz, D. Kabalewski, A. Chaczaturian, B. Martinu, T. Szeligowski, R. Statkowski, A. Tansman, - zbiory etud takich kompozytorów jak: C. Czerny, H. Berens, S. Heller, M. Clementi, J.B. Cramer, A. Loschhorn. Wymienione wyżej pozycje stanowią jedynie uogólniony zarys możliwej do zaproponowania literatury fortepianowej.
METODY DYDAKTYCZNE:
Praca nad interpretacją stylistyczną wybranego repertuaru pianistycznego z uwzględnieniem problemów technicznych.
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:
- przedstawienie listy utworów, nad którymi pracowano w trakcie semestru: minimum cztery utwory solowe, minimum 6 utworów czytanych a'vista, minimum 3 utwory do transpozycji - prezentacja jednego z utworów solowych nad którymi pracowano w trakcie semestru - z pamięci - prezentacja utworu kameralnego nad którym pracowano w trakcie semestru - czytanie a'vista (jeden utwór, dostosowany do poziomu umiejętności danego studenta) Ocena semestralna będzie uwzględniać: - pracę studenta w semestrze, - wykonanie przygotowanego repertuaru w ramach egzaminu, - postępy poczynione przez studenta w trakcie danego semestru i kolejnych lat realizacji przedmiotu.

semestr przedmiotu:	III	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	3
wymiar godzin:	15	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć właściwe podkreślić	- wykład - ćwiczenia - seminarium	sposób zaliczenia właściwe podkreślić	- E - egzamin - ZO - zaliczenie z oceną - Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
- minimum cztery utwory solowe w różnych stylach i fakturach semestr 1 - barok i klasycyzm - jeden utwór kameralny (np. duet, trio fortepianowe, utwory wokalne z towarzyszeniem fortepianu, utwór na dwa fortepiany itp.) - czytanie a'vista (w tym np. dla dyrygentów: czytanie fortepianowych wyciągów utworów orkiestrowych) oraz transponowanie (w tym dla wszystkich specjalności: czytanie z partytur partii transponujących instrumentów orkiestry) - minimum co drugie zajęcia Literatura fortepianowa obejmująca możliwie szeroki zakres stylów i technik pianistycznych od baroku do współczesności. Do podstawowego kanonu stylistycznego można zaliczyć: - formy barokowe: J.S. Bach - inwencje dwu i trzygłosowe, preludia i fugi, suity i partity, - formy klasyczne: J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven - sonaty, wariacje, ronda, literaturę typowo fortepianową można zastępować/urozmaicać literaturą na skład orkiestry kameralnej, czyli „wyciągi fortepianowe”, - utwory romantyczne takich kompozytorów jak F. Schubert, R. Schumann, P. Czajkowski, F. Chopin, E. Grieg, F. Liszt, - utwory współczesne takich kompozytorów jak: B. Bartok, S. Prokofiew, D. Szostakowicz, D.			

<i>Kabalewski, A. Chaczaturian, B. Martinu, T. Szeligowski, R. Statkowski, A. Tansman,</i> 5. <i>zbiory etiud takich kompozytorów jak: C. Czerny, H. Berens, S. Heller, M. Clementi, J.B. Cramer, A. Loschhorn.</i> <i>Wymienione wyżej pozycje stanowią jedynie uogólniony zarys możliwej do zaproponowania literatury fortepianowej.</i>
METODY DYDAKTYCZNE:
<i>Praca nad interpretacją stylistyczną wybranego repertuaru pianistycznego z uwzględnieniem problemów technicznych.</i>
WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:
1. <i>przedstawienie listy utworów, nad którymi pracowano w trakcie semestru: minimum cztery utwory solowe, minimum 6 utworów czytanych a'vista, minimum 3 utwory do transpozycji</i> 2. <i>prezentacja jednego z utworów solowych nad którymi pracowano w trakcie semestru - z pamięci</i> 3. <i>prezentacja utworu kameralnego nad którym pracowano w trakcie semestru</i> 4. <i>czytanie a'vista (jeden utwór, dostosowany do poziomu umiejętności danego studenta)</i> <i>Ocena semestralna będzie uwzględniać:</i> 1. <i>pracę studenta w semestrze,</i> 2. <i>wykonanie przygotowanego repertuaru w ramach egzaminu,</i> 3. <i>postępy poczynione przez studenta w trakcie danego semestru i kolejnych lat realizacji przedmiotu.</i>

semestr przedmiotu:	IV	semestr realizacji przedmiotu w toku studiów:	4
wymiar godzin:	15	ilość pkt. ECTS:	3
rodzaj zajęć <i>właściwe podkreślić</i>	• wykład • <u>ćwiczenia</u> • seminarium	sposób zaliczenia <i>właściwe podkreślić</i>	• <u>E - egzamin</u> • ZO - zaliczenie z oceną • Z - zaliczenie bez oceny
TREŚCI PROGRAMOWE WRAZ Z OPISEM EFEKTÓW KSZTAŁCENIA:			
1. <i>minimum cztery utwory solowe w różnych stylach i fakturach semestr 1 - barok i klasycyzm</i> 2. <i>jeden utwór kameralny (np. duet, trio fortepianowe, utwory wokalne z towarzyszeniem fortepianu, utwór na dwa fortepiany itp.)</i> 3. <i>czytanie a'vista (w tym np. dla dyrygentów: czytanie fortepianowych wyciągów utworów orkiestrowych) oraz transponowanie (w tym dla wszystkich specjalności: czytanie z partytur partii transponujących instrumentów orkiestry) - minimum co drugie zajęcia</i> <i>Literatura fortepianowa obejmująca możliwie szeroki zakres stylów i technik pianistycznych od baroku do współczesności. Do podstawowego kanonu stylistycznego można zaliczyć:</i> 1. <i>formy barokowe: J.S. Bach - inwencje dwu i trzygłosowe, preludia i fugi, suity i partity,</i> 2. <i>formy klasyczne: J. Haydn, W.A. Mozart, L. van Beethoven - sonaty, wariacje, ronda, literaturę typowo fortepianową można zastępować/urozmaicać literaturą na skład orkiestry kameralnej, czyli „wyciągi fortepianowe”,</i> 3. <i>utwory romantyczne takich kompozytorów jak F. Schubert, R. Schumann, P. Czajkowski, F. Chopin, E. Grieg, F. Liszt,</i> 4. <i>utwory współczesne takich kompozytorów jak: B. Bartok, S. Prokofiew, D. Szostakowicz, D. Kabalewski, A. Chaczaturian, B. Martinu, T. Szeligowski, R. Statkowski, A. Tansman,</i> 5. <i>zbiory etiud takich kompozytorów jak: C. Czerny, H. Berens, S. Heller, M. Clementi, J.B. Cramer, A. Loschhorn.</i> <i>Wymienione wyżej pozycje stanowią jedynie uogólniony zarys możliwej do zaproponowania literatury</i>			

fortepianowej.

METODY DYDAKTYCZNE:

Praca nad interpretacją stylistyczną wybranego repertuaru pianistycznego z uwzględnieniem problemów technicznych.

WARUNEK ZALICZENIA KURSU WRAZ Z METODAMI I KRYTERIAMI OCENIANIA:

- 1. przedstawienie listy utworów, nad którymi pracowano w trakcie semestru: minimum cztery utwory solowe, minimum 6 utworów czytanych a'vista, minimum 3 utwory do transpozycji*
- 2. prezentacja jednego z utworów solowych nad którymi pracowano w trakcie semestru - z pamięci*
- 3. prezentacja utworu kameralnego nad którym pracowano w trakcie semestru*
- 4. czytanie a'vista (jeden utwór, dostosowany do poziomu umiejętności danego studenta)*

Ocena semestralna będzie uwzględniać:

- 1. pracę studenta w semestrze,*
- 2. wykonanie przygotowanego repertuaru w ramach egzaminu,*
- 3. postępy poczynione przez studenta w trakcie danego semestru i kolejnych lat realizacji przedmiotu.*